

PROVINCIE UTRECHT

GEZOND EN DUURZAAM ETEN IN EN UIT DE REGIO

UITVOERINGSPROGRAMMA VOEDSELAGENDA 2021

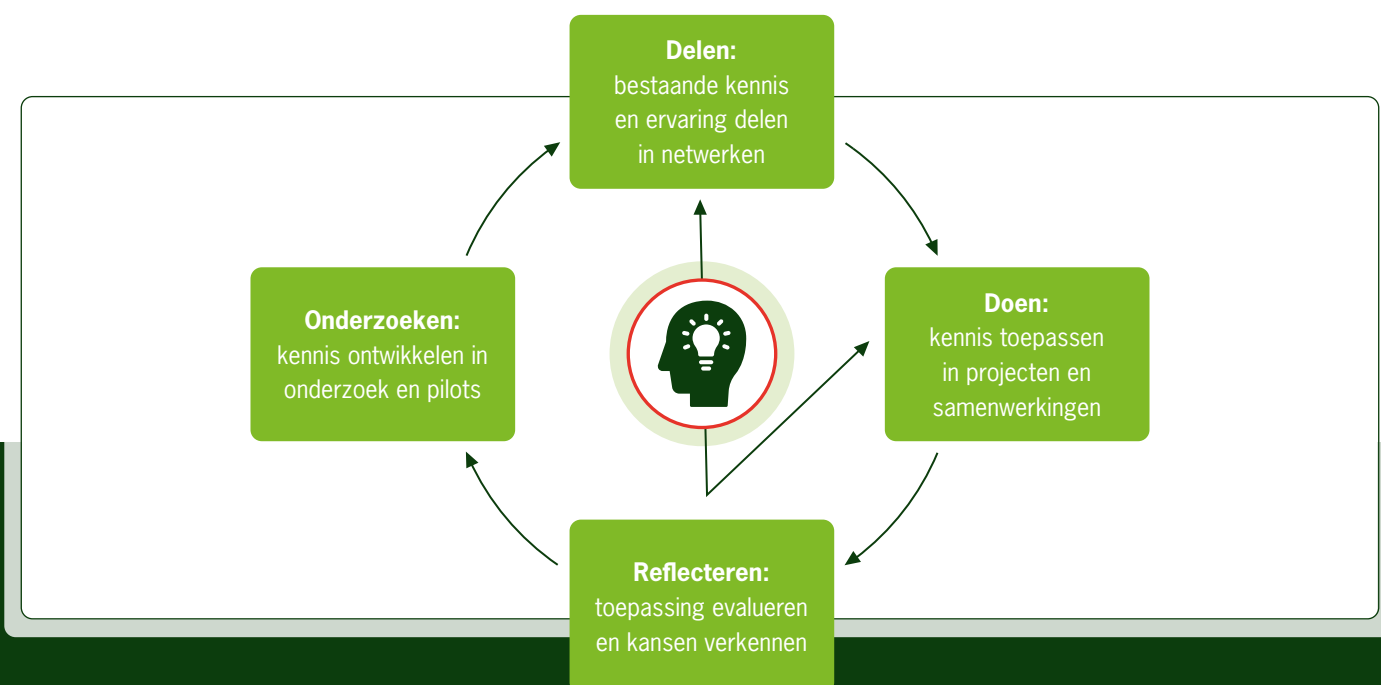
DE VOEDSELAGENDA VOEREN WE UIT IN EEN INTERACTIEF PROGRAMMA

Met de Voedselagenda werken we van 2021 tot en met 2023 aan meer verkorte ketens in de provincie en gezondere en duurzamere consumptie van de inwoners. Om in te kunnen spelen op kansen en nieuwe inzichten en ervaringen, werken we programmatisch aan de uitvoering van de Voedselagenda. Dit houdt in dat we waar mogelijk flexibel en interactief werken en zowel een betrouwbare partner zijn in de uitvoering als continu naar kansen blijven zoeken. We verzamelen de activiteiten en projecten waar wij bij betrokken zijn in dit uitvoeringsprogramma. Eén keer per jaar maken we van de resultaten en leerpunten een korte voortgangsrapportage.

Omdat er al veel wordt en is gedaan, kunnen we voortbouwen op de bestaande netwerken, kennis en ervaring. Wat nog ontbreekt of stagneert, zullen we gezamenlijk aanvullen of aanpakken.

De provincie werkt met de Voedselagenda aan het ontwikkelen van kennis en ervaring, het delen in netwerken, het faciliteren van projecten en het uitzoeken van wat goed gaat of nog ontdekt moet worden. We werken in de volgende cyclus toe naar de doelen van de Voedselagenda.

IN 2021 GAAN WE MET ONDERSTAANDE ACTIVITEITEN AAN DE SLAG

Dynamisch, flexibel en interactief zijn belangrijke uitgangspunten bij de uitvoering van de Voedselagenda. Op dit moment worden onder de ambities van de Voedselagenda in de provincie Utrecht al veel initiatieven georganiseerd en daarmee is het werkveld van de Voedselagenda continu in beweging. Het uitvoeringsprogramma is daarom niet in beton gegoten maar dynamisch in de zin dat we

gaandeweg nog kunnen aanvullen met projecten die ons nog niet hebben bereikt. Bij het maken van keuzes in de ondersteuning die we bieden, zorgen we voor een goede balans tussen de stappen en de inzet op de twee ambities. In 2021 blijven we betrokken bij de al lopende initiatieven passend bij de Voedselagenda ambities en gaan we met nieuwe activiteiten aan de slag.

1 | DELEN: BESTAANDE KENNIS EN ERVARING DELEN IN NETWERKEN

HIER ZIJN WE AL BEZIG

AMBITIE 1 | KORTE KETENS

Als provincie werken we samen in het **FoodPrint Utrecht Region** (FPUR) netwerk met de Economic Board Utrecht (EBU), Universiteit Utrecht, Rabobank, consultancybureau BeBright en de gemeente Utrecht. Het gezamenlijke doel is om te bouwen aan een duurzame en gezonde voedselomgeving. FPUR organiseert jaarlijks meerdere netwerkbijeenkomsten over wisselende thema's binnen de ambities.

AMBITIE 1 | KORTE KETENS

In 2020 heeft de minister van Landbouw, Natuur en Voedsel-veiligheid (LNV) zich uitgesproken voor de meerwaarde van de korte keten in Nederland en heeft ze een handelsmissie georganiseerd rondom dit thema. Eén van de resultaten is een **Green Deal Duurzame Catering** tussen de Rijksoverheid en de provincies waarin zij zichzelf de opdracht geven om meer lokaal en duurzamer in te gaan kopen. We zetten dit jaar onder leiding van het Utrechtse bedrijf Greendish de eerste stappen op weg naar het realiseren van deze doelstellingen binnen ons bedrijfsrestaurant. De realisatie en impact zijn afhankelijk van de ontwikkelingen rondom de coronacrisis.

AMBITIE 2 | GEZOND EN DUURZAAM

In 2020 is door de Transitiecoalitie Voedsel een **Lerend netwerk voedselomgeving** opgestart. De Transitiecoalitie Voedsel bestaat uit ondernemers, organisaties en individuele personen die de voedseltransitie willen versnellen. Als provincie zijn wij aangesloten bij het onlangs gestarte Lerend netwerk voedselomgeving. In het netwerk worden kennis en inspiratie uitgewisseld en samenwerkingen op het thema voedselomgeving gestimuleerd.

DIT PAKKEN WE NOG OP

AMBITIE 1 | KORTE KETENS

Vanuit de Nationale Handelsmissie op de korte keten (2020) is **samenwerking tussen provincies** ontstaan op het gebied van korte ketens. Op dit moment wordt in het onderzoek van de Taskforce Korte Ketens verder uitgewerkt hoe dit ook naar de toekomst toe van meerwaarde kan zijn. Ook worden eerste verkennende gesprekken gevoerd over het faciliteren van een provinciaal overleg vanuit het IPO.

AMBITIE 1 | KORTE KETENS

Gezamenlijk met het programma Nieuwe Hollandse Waterlinie werken we samen met het initiatief **Utrecht Food Freedom**. Utrecht Food Freedom is een alliantie van partijen die de burger weer in contact wil brengen met de boer, de tuinder, de fruitteler en zet daarvoor het landschap en de geschiedenis van de Nieuwe Hollandse Waterlinie in. In 2021 verkennen we hoe we vanuit de Voedselagenda kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van het Utrecht Food Freedom concept en netwerk in afstemming met het programma Nieuwe Hollandse Waterlinie.

AMBITIE 1 | KORTE KETENS

Ondernemers rondom de Eemlandhoeve zijn bezig met het opzetten van de Mansholtcampus. Het doel van de **Mansholtcampus** is de regio van 20 tot 30% voedsel uit eigen omgeving voorzien en 20 tot 30% van de boeren een nieuw verdienvermogen bieden in regionale voedselketen. Aan deze doelen wordt gewerkt met een denktank, academie, experimenten en community. Voor 2021 beoogt de Mansholtcampus drie projecten op te starten: het experiment Fair True Price, Foodhub Eemvallei en Robuuste Aanpak Regionale Voedselstrategie. Vanuit de Voedselagenda en de Samenwerkingsagenda Landbouw (SAL) verkennen we met de Mansholtcampus mogelijkheden tot samenwerking.

HIER ZIJN WE AL BEZIG

AMBITIE 1 | KORTE KETENS

Sinds 2019 loopt in de provincie het **LEADER project Lokaal Voedsel**. In dit project wordt met verschillende ondernemers gewerkt aan het samenbrengen van vraag en aanbod. Vanuit Lokaal Voedsel worden in de provincie ondernemers met elkaar in contact gebracht en worden leergangen georganiseerd. Dit project heeft inmiddels mooie resultaten bereikt en ook een groot netwerk opgebouwd in de provincie Utrecht.

AMBITIE 2 | GEZOND EN DUURZAAM

In 2019 en 2020 heeft de provincie bijgedragen aan het tv-programma **Keuken van Utrecht** dat wordt uitgezonden op RTV Utrecht. In dit informatieve programma kwamen verschillende voedselinitiatieven binnen de provincie aan bod. De kijker kreeg een inkijkje in het landleven van de provincie en de streekproducten die de provincie te bieden heeft. De opnames zijn afgelopen en de laatste aflevering is uitgezonden, begin 2021 wordt het programma geëvalueerd.

AMBITIE 1 | KORTE KETENS

In 2020 heeft de provincie een opdracht verleend aan Greenish voor het **verduurzamen van de bedrijfscatering** in het kader van de Green Deal Duurzame Catering. Dit traject gaat nu de uitvoeringsfase in en loopt door tot en met 2022.

AMBITIE 2 | GEZOND EN DUURZAAM

Boerderij in de kijker is een vereniging van circa 44 educatieboeren- of boerinnen in de provincie Utrecht. De doelstelling van de vereniging is om boeren en burgers te verbinden, kinderen het boerenleven en het agrarisch landschap te laten ontdekken en beleven en daarmee de kennis te vergroten over hoe ons voedsel wordt geproduceerd. De provincie Utrecht ondersteunt dit initiatief.

DIT PAKKEN WE NOG OP

AMBITIE 2 | GEZOND EN DUURZAAM

Het Rijk heeft sinds 2017 financiering beschikbaar gesteld voor structurele aandacht in het onderwijs voor voedingseducatie. Het Rijk heeft daarvoor het **programma Jong leren eten** (JLE) opgestart. Dit programma wil kinderen en jongeren meer in aanraking brengen met kennis en activiteiten over voedsel, zodat ze zelf gezonde en duurzame keuzes kunnen maken. In de provincie Utrecht zijn twee Jong Leren Eten makelaars actief. In 2021 verkennen we wat de Voedselagenda en het programma Jong Leren eten voor elkaar kunnen betekenen.

3 | REFLECTEREN: EVALUEREN EN KANSEN VERKENNEN

DIT PAKKEN WE NOG OP

AMBITIE 1 | KORTE KETENS

De provincie wil in 2050 een volledig circulaire regio zijn. Circulariteit in het voedselsysteem gaat over korte ketens, maar ook over reststromen, voedselverspilling, transport en opslag. Om de Voedselagenda ook aan te laten sluiten op de ambitie voor circulariteit in de provincie, starten we in 2021 een **verkenning** naar waar de Voedselagenda van meerwaarde kan zijn voor de **circulariteitsopgave** en andersom.

AMBITIE 1 & 2 | DE VOEDSELAGENDA

We vinden het belangrijk dat we kunnen onderbouwen wat we doen en de voortgang op de voedseltransitie inzichtelijk kunnen maken en bewaken. Daarom werken we een **monitoring** uit op de thema's van de voedselagenda en mogelijk verwante thema's voor provincie Utrecht. In 2021 zetten we dit om naar een eerste momentopname, een zogeheten nulmeting. Voor deze nulmeting zullen we onder andere de Staat van Utrecht gebruiken.

AMBITIE 1 & 2 | DE VOEDSELAGENDA

In 2021 wordt vanuit het provinciale programma Participatie en het Netwerk Omgevingsgericht Werken (NOW), samen met het programma Invoering Omgevingswet, onderzocht hoe maatschappelijk initiatief dat bijdraagt aan provinciale opgaven goed door de provincie gestimuleerd kan worden. In dat kader is ook in 2020 geïnvesteerd in het initiatief de Voedselschuur op het Eiland van Schalkwijk. Wij onderzoeken in 2021 samen met deze programma's en het NOW hoe we vanuit de Voedselagenda op een dergelijke manier **maatschappelijke initiatieven** kunnen ondersteunen.

4 | ONDERZOEKEN: NIEUWE KENNIS ONTWIKKELEN IN ONDERZOEK EN PILOTS

HIER ZIJN WE AL BEZIG

AMBITIE 1 | KORTE KETENS

Op basis van de jaarlijkse landbouwtelling doet de Wageningen University & Research (WUR) een **verdiepend onderzoek naar de korte ketens** in provincies. Om een beter beeld per provincie te krijgen, vraagt de WUR verschillende betrokken partijen om de cijfers van de landbouwtelling te interpreteren en aan te vullen. De resultaten van het onderzoek worden verwacht in het voorjaar van 2021. Hiermee krijgen we een duidelijker beeld van de stand van zaken met betrekking tot korte ketens in de provincie. Het onderzoek kan als basis dienen voor de monitoring van de Voedselagenda.

AMBITIE 1 | KORTE KETENS

In opdracht van provincies en het ministerie van LNV werkt de Taskforce Korte Keten aan een **Roadmap korte ketens** voor provincies. Het doel van de roadmap is om te komen tot een nationale samenwerking voor de korte keten. De roadmap moet handvatten bieden om mogelijke obstakels voor ondernemers in de korte keten op het gebied van logistiek, data, of wet- en regelgeving bovenregionaal op te lossen. We willen deze roadmap benutten voor de verdere uitvoering van de Voedselagenda.

AMBITIE 2 | GEZOND EN DUURZAAM

In het voorjaar van 2021 gaan vanuit spoor 2 van de **Regiodeal Foodvalley** diverse pilots van start rondom kennisontwikkeling en –toepassing op het gebied van gezonde en duurzame consumptie. Binnen deze pilots wordt geëxperimenteerd met het creëren van een gezonde voedselomgeving in onder andere wijken en zorginstellingen in Utrecht en de regio Foodvalley. Vanuit de Voedselagenda zijn wij aangesloten bij de pilots, hier halen wij kennis op en kunnen we vraagstukken, die wij ophalen uit ons netwerk, neerleggen.

AMBITIE 2 | GEZOND EN DUURZAAM

De provincie is vanuit het programma Gezonde Leefomgeving partner van de **Health Hub Utrecht**. Binnen deze regioalliantie wordt sinds 2019 gewerkt aan gezondheid, zorg en welzijn van de inwoners in de regio Utrecht. Aangesloten zijn praktijk-professionals, onderzoekers, beleidsmakers, ontwerpers en ondernemers vanuit de hele regio. Wij zijn als provincie trekker van de pijler gezonde leefomgeving. Vanuit zowel het programma Gezonde Leefomgeving als de Voedselagenda agenderen we de ambities op gezond en duurzaam voedsel binnen de activiteiten van de Health Hub.

AMBITIE 2 | GEZOND EN DUURZAAM

De provincie Utrecht is één van de partners van de **Data- en Kennishub Gezond Stedelijk Leven**. In deze Data-en Kennishub werken overheden, bedrijfsleven, kennisinstellingen én inwoners samen aan de ontwikkeling van wetenschappelijk onderbouwde, praktische en concrete producten en diensten, die een positief effect hebben op de gezonde leefomgeving en de gezondheid van inwoners. Samen met het programma gezonde leefomgeving verkennen we of er projecten zijn vanuit de Voedselagenda, die vanuit de Data- en Kennishub opgepakt en verrijkt kunnen worden..

DIT PAKKEN WE NOG OP

AMBITIE 2 | GEZOND EN DUURZAAM

Bij meerdere **gemeenten** in de provincie Utrecht loopt een traject of leeft de wens om aan de slag te gaan met voedselbeleid en de thema's gezondheid en voedsel met elkaar te verbinden. Wij verkennen in 2021 op welke manier wij vanuit onze kennis en provinciale positie hier een bijdrage aan kunnen leveren en hoe we als overheden samen kunnen werken aan de ambities van de Voedselagenda.

CONTACT

voedselagenda@provincie-utrecht.nl

